

Fővárosi Ítéltábla
17.Pk.50.072/2019/6.

A Fővárosi Ítéltábla a Bartos és Pathy-Nagy Ügyvédi Iroda (2151 Fót, Szent Benedek utca 43. fszt. 7., ügyintéző: dr. Pathy-Nagy László ügyvéd) által képviselt Bartos Sándor (kérelmező lakcíme) kérelmező által a Pest Megyei Területi Választási Bizottság (1052 Budapest, Városház utca 7.) 2019. október 18. napján meghozott 240/2019. (X.18.) sz. TVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem folytán indult nem peres eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Fővárosi Ítéltábla a Pest Megyei Területi Választási Bizottság 2019. október 18. napján meghozott 240/2019. (X.18.) sz. TVB határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 10.000 (Tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Bartos Sándor független polgármester- és képviselőjelölt (a továbbiakban: kérelmező) 2019. október 13-án terjesztett elő kifogást Fót Helyi Választási Bizottságánál (a továbbiakban: HVB) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 2.§ (1) bekezdés c) és e) pontjában írt, a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőségre, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvek sérelmét állítva.

Arra hivatkozott, hogy 2019. október 12-én vette kézhez postaládájából a kifogásához csatolt, a ..... által kiadott szórólapokat. Ezek közül a fekete-fehér papírlapra nyomtatott a Hungária Értékpapír Zrt.-vel kapcsolatos újságcikkekből származó montázs, a kérelmezőről készült fényképpel ellátva. A másik, színesre nyomtatott szórólap első oldalán a Hungária Értékpapír Zrt.-ügyre hivatkozással többek között az olvasható, hogy „Bartos eljátszotta a fóti közvagyon”. Második oldalán a „Bartos Hanyag Sándor” megnevezés található, valamint ..... való kapcsolatára utalva a „..... elnök szorításában”, „Bartos Sándor ..... bábja” kijelentések, illetve tényállítások és montázsolt fotó.

Hangsúlyozta, hogy a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelve kiemelkedő jelentőségű, mert a jelöltek és a jelölő szervezetek a kampány során kritikákat megfogalmazhatnak ugyan egymással szemben, ez azonban nem vezethet a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének megsértésére. Álláspontja szerint különbséget kell tenni a politikai véleményt megfogalmazó negatív értékítélet és a valótlan tartalma miatt a választópolgárok megtévesztésére alkalmas tényállítás között. Jelen esetben pedig kétséget kizáróan megállapítható, hogy nem véleményt tartalmaz a színes szórólap, hanem a valóságostól eltérő tényeket, kijelentéseket abban a hamis színben tünteti fel, illetve valótlan tényállítást tartalmaz arra nézve, miszerint a Hungária Értékpapír Zrt. ügyével összefüggésben a fóti közpénzeket a kérelmező eltékozolta volna vagy hanyag kezelés bűncselekményét valósította volna meg. A "közvagyon eljátszása" megfogalmazás a választópolgárokat félrevezető és megtévesztő valótlan állítás annak tükrében is, hogy semmilyen fórum előtt nem indult eljárás a kérelmező ellen a befektetésekkel kapcsolatosan. A szórólap azon

része, mely a ..... és az .....-vel történő kapcsolatára hívja fel a figyelmet, teljességgel megalapozatlan és szintén alkalmas a választópolgárok megtévesztésére. A szórólap egyebekben a tényállítás mellett egyik esetben sem hoz semmilyen bizonyítékot azok alátámasztására. Megjegyezte továbbá, hogy az újságcikkekből készített fekete-fehér szórólap ugyan tényállítást nem tartalmaz, azonban összességében megtévesztésre az is alkalmas.

Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a szórólapokat kiadó ..... megsértette a megjelölt választási alapelveket, így a jogsértő magatartástól történő eltiltása és vele szemben bírság kiszabása indokolt, különös tekintettel arra, hogy mindkét szórólap tartalmilag is rosszhiszemű joggyakorlást támaszt alá.

Jogorvoslati kérelméhez csatolta a sérelmezett szórólapokat, majd utóbb, kifogásának kiegészítéseként benyújtotta a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság 2016. május 18-án kelt 13000/141/2015.bü. számú nyomozást megszüntető határozatát, illetve a Pest Megyei Főügyészségnek a határozattal szembeni panaszt elbíráló, 2016. július 28-án kelt G.868/2015/14-I. számú határozatát.

A HVB a 2019. október 16-án kelt 67/2019. (X.16.) HVB-határozatával a kifogásnak helyt adott és - a Ve. 218.§ (2) bekezdés a) pont alapján megállapította, hogy a ..... mint felelős kiadó az általa 2019. október 12-én terjesztett szórólapokkal - azok valótlan adattartalmával - megsértette a Ve. 2.§ (1) bekezdés c) és e) pontjában foglalt rendelkezéseket: a jelöltek és a jelölő szervezetek esélyegyenlőségének, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak az elvét,
- a Ve. 218.§ (2) bekezdés b) pont alapján a .....t eltiltotta a további jogsértéstől,
- a Ve. 218.§ (2) bekezdés d) pont alapján a .....t a választási alapelvek megsértése miatt 1.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

Döntésének indokolása szerint a rendelkezésére álló dokumentumok - így különösen a kifogás kiegészítéseként benyújtott határozatok - alapján megállapította, hogy a szórólap valóban valótlan állításokat tartalmaz, és hamis színben tünteti fel a kérelmezőt.

Mérlegelési jogkörében súlyosbító körülménynek tekintette, hogy a szórólap, amely alkalmas a választópolgárok megtévesztésére, több ezer példányban készült és került a városlakók postaládáiba a választások előtti napon.

A bírság mértékének megállapításánál mérlegelte ugyanakkor, hogy a szórólap kiadója nonprofit szervezet, ezért a kiszabható maximális bírság (2.235.000 forint) felénél is kisebb összegű bírságot tartott célravezetőnek a jogsértés szankcionálására, bízva az összeg nagyságrendjének preventív erejében is.

A HVB határozatával szemben a ..... terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és elsődlegesen a kifogás elutasítása, másodlagosan a bírság kiszabásának mellőzése, harmadlagosan a bírság mértékének mérséklése érdekében.

Jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy a HVB határozata sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot. Az Alkotmánybíróság ugyanis - az 5/2015. (II. 25.) AB határozatában és 9/2015. (IV. 23.) AB határozatában - a jelöltek, közszereplők kritizálhatóságának mércéjét a választási kampányidőszakban megemelte; megerősítette a 31/2014. (X. 9.) AB határozatban rögzített azon álláspontját, miszerint a választási kampányban a másik jelöltet negatív színben feltüntető kijelentések a véleménynyilvánítási szabadság körébe tartoznak, ha ezzel a választópolgárok döntési lehetőségét kívánják elősegíteni. A Kúria újabb gyakorlata is ezen alkotmánybíróági döntéseken alapul. Mindezt a HVB helytelenül mérlegelt, amikor a választási alapelvek sérelmét állapította meg, és a kifogást teljesítette. A szóbanforgó szórólapokon ugyanis a kampányban megfogalmazott kritika jelenítődött meg, amelyet az adott jelölt tűrni köteles.

Azzal is érvelt, hogy a kiszabott bírság is eltúlzott és rendkívüli méltánytalan. A jogszabály alapján

a bírság kiszabásánál az eset összes körülményeit kell figyelembe venni. Jelen esetben pedig egyfelől szó sincs ismétlődő jellegről, másfelől az eset összes körülményei, a jogsértés súlya és területi kiterjedtsége nem indokolja a kiszabott mértékű bírságot.

A fellebbezést elbírálva a Pest Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 2019. október 18-án meghozott 240/2019. (X.18.) sz. TVB határozatával a HVB határozatát megváltoztatta és a kifogást elutasította.

Döntését azzal indokolta, hogy a kifogáshoz csatolt szórólapokban nem talált valótlan tényállítást, amely megalapozná a kifogást. Elfogadta a fellebbező álláspontját, hogy a választási kampányban a jelölteknek túrniuk kell az övékétől eltérő véleményeket.

Hivatkozott az Alkotmánybíróság 31/2014. (X. 9.) AB határozatban rögzített azon álláspontjára is, miszerint a választási kampányban a másik jelöltet negatív színben feltüntető kijelentések a véleménynyilvánítási szabadság körébe tartoznak, ha ezzel a választópolgárok döntési lehetőségét kívánják elősegíteni.

A TVB határozatával szemben a kifogás előterjesztője nyújtott be bírósági felülvizsgálati kérelmet annak megváltoztatása és a HVB határozatának helybenhagyása érdekében.

A kifogásában felhozottakat megismételve jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy a TVB határozata jogsértő, mert a sérelmezett szórólapok tartalma nem egyszerűen politikai véleményt, értékítéletet tükröz, hanem ezen túlmenően tényállítást, amely valótlan tartalma miatt alkalmas a választópolgárok megtévesztésére.

Hangsúlyozta, hogy a jogsértések összetettsége, folyamatos ismétlődése, nagy számú választópolgár érintettsége miatt mindez kizárólag a támadott döntés megváltoztatásával, a jogsértés megállapításával és jelentős összegű bírság kiszabásával orvosolható.

A felülvizsgálati kérelmet az ítéltábla az Alkotmánybíróság 16/2019. (V. 14.) AB számú határozatában írtakra tekintettel az ellenérdekű fél számára nyilatkozattétel végett megküldte.

A ..... a kérelemre tett észrevételében a korábbi fellebbezésében írtakat fenntartva a TVB határozatának helybenhagyását indítványozta.

A bírósági felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem határidőben (Ve. 224.§ (2) bekezdés) érkezett, a hiánypótlást követően hiánytalan tartalmúvá (Ve. 224.§ (3)-(5) bekezdés) vált és a kérelmező érintettsége (Ve. 222.§ (1) bekezdés) is igazolt volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla a felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálta el.

A választási jogvitát a bíróság két alapjog, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése által óvott szólásszabadság és a közéleti szereplő (jelen esetben a jelenlegi polgármester, egyúttal polgármester- és képviselőjelölt) Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által védett jó hírnévhez való jogának kollíziójaként azonosította és az alapjogok összemérésével bírálta el.

Az Alkotmánybíróság már az 1/2013. (I. 7.) AB határozat indokolásában kifejtette, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadság kiterjed a választási kampány során folytatott kampánytevékenységre. Azt is hangsúlyozta, hogy a közügyek megvitatásában nem csupán pártok vesznek részt, az Alaptörvény IX. cikke mindenkinek biztosítja a szabad politikai véleménynyilvánítás jogát (1/2013. (I. 7.) AB határozat indokolás [93]-[94]).

A közszereplők személyiségi jogainak a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása érdekében történő korlátozhatóságát az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.) értékelte átfogóan és részletezően. Hangsúlyozta, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett helyet foglal el az Alaptörvény alapjogi rendjében, és a véleményszabadságnak ez a kitüntetett szerepe kettős igazolással bír: mind az az egyén, mind pedig a közösség szempontjából különösen becses jogról van szó (ABh. [39]). A szólás- és sajtószabadság kétféle igazolása és tartalma nem versengő, még kevésbé egymást gyengítő érvek, hanem egymást kölcsönösen kiegészítő és támogató alkotmányos szempontok, amelyek összességében egymást erősítik, különösen a szólásszabadság és a közéleti szereplők személyiségvédelmének kollíziója esetén (ABh. [41]).

A szólásszabadság kitüntetett szerepe azzal jár, hogy egyrészt csak kivételes jelleggel kell engednie a korlátozására felhozott más jogokkal, illetve alkotmányos értékekkel szemben, másrészt a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni (ABh. [42]).

Hangsúlyozta továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi-politikai kérdésben fejtette ki nézeteit (ABh. [47]). Változatlanul irányadónak tekintette a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban kifejtett azon álláspontot, miszerint a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne (ABh. [49]). Kiemelte továbbá, hogy a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik (ABh. [50]).

Az Alkotmánybíróságnak a választási jogvitákkal összefüggő gyakorlata alapján a véleménynyilvánítás szabadsága fokozottan érvényesül olyan értékítéletekkel kapcsolatban is, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak, netán képi (elvont) formában jelennek meg (31/2014. (X. 9.) AB határozat [30], 5/2015. (II. 25.) AB határozat [28]).

A kérelem elbírálása során emellett figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a választási kampány során tett, a másik jelöltet negatív színben feltüntető kijelentések is a véleménynyilvánítási szabadság körébe tartoznak, ha ezzel a választópolgárok döntési lehetőségét kívánják elősegíteni (5/2015. (II. 25.) AB határozat [30], 9/2015. (IV. 23.) AB határozat [36]).

A kérelmező maga is elismerte, hogy az újságcikkekből készített fekete-fehér szórólap tényállítást nem tartalmaz, így az csak véleménynek tekinthető.

A bíróság megítélése szerint pedig a színes szórólapot is annak kiadója politikai véleményként a választási kampány során tette közzé, melyben véleményt, értékítéletet közvetített. Ezen közlései pedig egyértelműen a véleménynyilvánítás szabadságának fokozott védelmét élvező közügyek szabad vitatásának fogalmi körébe tartoznak.

Mindezért helyesen járt el a TVB, amikor a fellebbezést elbírálva a HVB határozatát megváltoztatta és a kifogást elutasította.

Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pest Megyei Területi Választási Bizottság határozatát a Ve. 231.§ (5) bekezdés a) pont alapján helybenhagyta.

A kérelem nem vezetett eredményre, ezért az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62.§ (1) bekezdés s) pont szerint érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jogra figyelemmel le nem rótt, az Itv. 45/A.§ (5) bekezdés szerinti 10.000 forint eljárási illetéket a kérelmező viseli (Ve. 228.§ (2) bekezdés, 229.§ (2) bekezdés, 2005. évi XVII. törvény 1.§ (2) bekezdés és 2017. évi I. törvény (Kp.) 157.§ (7) bekezdés, 124.§ (1) bekezdés és 35.§ (1) bekezdés szerint alkalmazandó 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 102.§ (1) bekezdés és 83.§ (1) bekezdés).

A végzés elleni további jogorvoslatot a Ve. 232.§ (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. október 25.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

dr. Kollár Zoltán s. k.
előadó bíró

dr. Örkényi László s. k.
bíró